IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 38)**

z dnia 23 lutego 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 38)

23 lutego 2021 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk nr 944);

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 945).

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, płk **Radosław Brudniak** główny specjalista Wydziału Emerytalnego Departamentu Spraw Socjalnych Ministerstwa Obrony Narodowej, **Monika Rzepecka** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz senator **Artur Dunin**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa, Brygida Śliwka, Dariusz Lipski, Marta Artymińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Katarzyna Abramowicz**, **Jakub Krowiranda** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry. Witam na kolejnym posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W dzisiejszym porządku obrad mamy dwa punkty: rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk nr 944) oraz rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 945).

Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Witam serdecznie wszystkich zebranych. Witam pana Stanisława Szweda sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, pana pułkownika Radosława Brudniaka głównego specjalisty Wydziału Emerytalnego Departamentu Spraw Socjalnych, przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i KRUS. Bardzo proszę o sprawdzenie kworum.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod adres mailowy kpsr@sejm.gov.pl. Jednocześnie informuję, że poseł, zgodnie z art. 198k ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie zmiany regulaminu Sejmu, potwierdza swoją obecność na posiedzeniach Komisji, prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość, poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania oraz wydrukami z udziału w głosowaniach.

Stwierdzam przyjęcie protokołu z poprzednich posiedzeń Komisji. Przypominam, że teraz sprawdzamy kworum. Zamykam głosowanie, proszę o podanie kworum. W systemie jest zalogowanych 31 posłów, zatem mamy kworum. Przechodzimy do realizacji porządku dziennego.

W dniu 19 lutego br. na 21. posiedzeniu Senat przyjął uchwałę w sprawie ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, druk nr 944. W swojej uchwale Senat zaproponował uchwale trzy poprawki. Mar-

szałek Sejmu skierowała uchwałę do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia poprawek. Proponuję, aby rozpatrywanie poprawek odbyło się w następującym porządku: wystąpienie pana senatora – czy jest pan senator Artur Dunin?

Senator Artur Dunin:

Witam bardzo serdecznie. Jestem obecny.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Witam pana senatora. Potem będzie przedstawienie stanowiska rządu, ewentualne uwagi przedstawicieli Biura Legislacyjnego, głosy za lub przeciw poprawce i głosowanie. Czy jest sprzeciw wobec powyższej propozycji rozpatrywania poprawek? Wobec niezgłoszenia sprzeciwu, stwierdzam przyjęcie sposobu rozpatrywania poprawek. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawek.

Bardzo proszę pana senatora o przedstawienie poprawek.

Senator Artur Dunin:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W imieniu demokratycznego Senatu, chciałbym poprosić państwa…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Witam pana serdecznie na demokratycznym posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Senator Artur Dunin:

Zobaczymy. Chciałbym prosić państwa o przyjęcie poprawek, które Senat zaproponował do projektu ustawy dotyczącej jednorazowego, dodatkowego świadczenia dla emerytów i rencistów. Aby państwu później nie przeszkadzać w głosowaniu i dyskusji, powiem tylko, że Senat nie zgodził się, żeby dzielić ludzi, emerytów i rencistów, na trzy kategorie. Podjęliśmy decyzję, aby nie było progu 2900 zł i pieniądze, które słusznie należą się ludziom, szły bezpośrednio z ZUS, a nie z Funduszu Solidarnościowego, który był przygotowany dla osób niepełnosprawnych. Co gorsza, Fundusz Solidarnościowy bierze pożyczę z Funduszu Rezerw Demograficznych. Dlatego zaproponowane poprawki mają na celu poprawę projektu ustawy. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Rozumiem, panie senatorze, że pan przedstawił wszystkie trzy poprawki?

Senator Artur Dunin:

Tak, zostawiając państwa wolnej woli, dyskusji i głosowaniu.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę pana ministra Stanisława Szweda o ustosunkowanie się do tych poprawek.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, również odniosę się do wszystkich trzech poprawek. Uczestniczyłem w debacie Senatu i stanowisko jest mi znane. Przypominam, że tzw. czternasta emerytura, czyli dodatkowe świadczenie, polega na przyjęciu rozwiązania, że osoby, które przekroczą kwotę emerytury czy renty na poziomie 2900 zł będą mogły korzystać z innego mechanizmu, nie dostaną pełnej kwoty dodatku. Zatem do kwoty 2900 zł wszyscy otrzymają najniższą emeryturę. Takich osób będzie prawie 8 mln, tj. 94% uprawnionych. U osób, które przekroczą tę kwotę, będzie zastosowany mechanizm tzw. „złotówka za złotówkę". Ostatnia grupa to osoby o najwyższych emeryturach powyżej 4200 zł, które nie skorzystają z tego uprawnienia. Takich osób jest około 500 tys., czyli na 9,6 mln osób uprawnionych, 9,1 mln osób skorzysta z tego rozwiązania. To uprawnienie dotyczy praktycznie wszystkich emerytów i rencistów.

Druga kwestia, jeśli chodzi o Fundusz Solidarnościowy, mamy zapewnione środki z budżetu państwa, zasilające Fundusz Solidarnościowy, czyli nie odbywa się to kosztem innych działań, które są zapisane w tym funduszu. Działania dotyczące osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych będą kontynuowane, nie ma żadnego zagrożenia. W tegorocznym Funduszu Solidarnościowym nie zaciągamy żadnej pożyczki z Fundu-

szu Rezerwy Demograficznej, stąd stanowisko naszego rządu jest przeciwne wszystkim trzem poprawkom.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Czy są jakieś głosy w dyskusji? Bardzo proszę, pani poseł Joanna Borowiak.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, po wystąpieniu pana senatora, przedstawiciela demokratycznego Senatu, jak powiedział pan senator, który procedował ustawę, pozdrawiam z prac demokratycznej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, demokratycznego Sejmu. Panie senatorze, o pieniądzach, o których pan powiedział, że one „należą się ludziom", to cytat z pana wypowiedzi, dotychczas państwo mówili różnie. Cieszę się, że dzisiaj przedstawiciele Platformy stwierdzają, że trzynasta emerytura i świadczenie w postaci czternastej emerytury, obiecane przez rząd Prawa i Sprawiedliwości polskim emerytom, rencistom, seniorom, uznajecie jako należne. Przypominam, że w latach 2008-2015 za rządów Platformy i PSL mogliśmy słyszeć, że na takie świadczenia nie ma i nie będzie pieniędzy i nawet wówczas nikt z rządzących nie zająknął się na temat takiego wsparcia. Przypominam, że w roku 2015 wsparcie dla seniorów było w wysokości 3,5 mld zł, a w 2021 r., dzięki realizowanym zobowiązanym Prawa i Sprawiedliwości, będzie 35 mld zł. Pan senator się uśmiecha, ale ja tylko przypomnę panu senatorowi, że w Sejmie przedstawiciele opozycji, szczególnie przedstawiciele Koalicji Obywatelskiej, mówili o dodatkowych świadczeniach, także przy procedowaniu czternastej emerytury padały głosy, że to jest jałmużna, upokorzenie, że seniorzy nie chcą tych pieniędzy. Jest zupełnie inaczej. Byłam obecna podczas prac komisji senackiej, jako sprawozdawca Komisji, i wówczas usłyszałam, że czternasta i trzynasta emerytura to jest niebezpieczny proceder. Tak, proszę państwa, podczas prac Komisji takie określenia padały z ust senatorów z Platformy Obywatelskiej. Cieszę się, że teraz państwo zmieniają zdanie i mówicie, że to są potrzebne pieniądze i należą się ludziom. Jak rozumiem, nad poprawkami będziemy głosowali w demokratyczny sposób. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Mam pytanie do Biura Legislacyjnego, czy są uwagi do tych poprawek?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, mam dwie uwagi. Jedna jest ogólna. Uważamy, że poprawkę drugą i trzecią należy głosować łącznie, ponieważ one dotyczą zmiany sposobu finansowania tego świadczenia. Natomiast mamy uwagę do lit. d w pkt 3. W pkt 4 zostały skreślone wyrazy odnoszące się do dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów. Natomiast zwracamy uwagę, że jest jeszcze ustawa z 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, która dotyczy trzynastki i ta poprawka jednocześnie powoduje, że nie będzie możliwości zaciągnięcia pożyczki na finansowanie tamtego świadczenia. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Piotr Borys.

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, nie mogę zgodzić się z moją przedmówczynią z Prawa i Sprawiedliwości. Szanowni państwo, jeśli przysługuje nam logika dotycząca świadczeń i godzimy się wszyscy na to, że to będzie kosztem zadłużenia budżetu z Funduszu Solidarnościowego, czyli ze środków, które mają wyrównywać szanse najbardziej potrzebującym. Nie chcę mówić, jakie są ogromne oczekiwania ze strony opiekunów, osób niepełnosprawnych itd. Jeżeli przerzucamy odpowiedzialność na przyszłe pokolenia i zabieramy innym grupom stosowne środki, ale godzimy się, że kwestia trzynastej i czternastej emerytury jest ważna, to nie ma logiki w tym, co pani mówiła, pani poseł. Jeżeli to ma być coś ze świadczenia *quasi* stałego, dlaczego ograniczacie w art. 3 ust. 1 próg przysługujący osobom, które mogą otrzymać czternaste świadczenie emerytalne? Nie ma w tym logiki, pani poseł. Pomoc seniorom, gdy tak mocno rosną koszty życia związane z podwyżkami,

z funkcjonowaniem, jest oczywiście ważna i zasadna. Chcę jasno powiedzieć, że państwo zadłużają przyszłe pokolenia, zabierając także innym grupom potrzebne świadczenia i na to musimy się godzić. Jeżeli pani mówi, że wcześniej nie było środków, proszę powiedzieć jednoznacznie – wszyscy godzimy się, żeby seniorzy otrzymywali trzynastą i czternastą emeryturę, ale kosztem innych grup społecznych. Chcę, żeby pani była w tym szczera i uczciwa, a nie tylko atakowała poprzedników. Jeżeli pani będzie szczera i uczciwa wobec wszystkich emerytów i rencistów, którzy nas dzisiaj słuchają, to proszę znieść próg dochodowy, gdyż jest on niesprawiedliwy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do przegłosowania poprawek. Zanim zarządzę głosowanie, jedna refleksja, która mi się nasuwa. Zastanawiam się, jak to jest, że państwo są bardzo szczodrzy i myślicie o emeryturach i osobach najsłabszych, niepełnosprawnych, gdy nie rządzicie?

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem pierwszej poprawki? Poprawka została zgłoszona w Senacie przez Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyniku. Głosowało 34 posłów – 13 było za, 19 przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem poprawka nie została zaakceptowana przez Wysoką Komisję.

Przechodzimy do kolejnego głosowania. Zgodnie z sugestią Biura Legislacyjnego poprawkę drugą i trzecią będziemy głosowali łącznie. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawek drugiej i trzeciej senatorów Koalicji Obywatelskiej? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Głosowało 34 posłów – 13 było za 19 przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Poprawka została negatywnie zaopiniowana przez Komisję.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów. Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, aby sprawozdawcą pozostała pani poseł Joanna Borowiak. Czy pani poseł się zgadza? Czy jest inna propozycja? Wobec niezgłoszenia sprzeciwu, stwierdzam, że Komisja wybrała panią poseł Joannę Borowiak na sprawozdawcę Komisji. Na tym zakończyliśmy punkt pierwszy porządku dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Przechodzimy do punktu drugiego – rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 945. W dniu 19 lutego br. na 21. posiedzeniu Senat przyjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 945. W swojej uchwale Senat zaproponował jedną poprawkę. Marszałek Sejmu skierowała uchwałę do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia poprawki Senatu.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki. Bardzo proszę pana senatora o uzasadnienie.

Senator Artur Dunin:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, nie miałem zamiaru tego robić, bo to państwa izba, a ja jestem senatorem. Pani poseł Borowiak, emeryci i renciści oczekują od nas wszystkich uregulowania systemu emerytalnego raz na zawsze. Mam wielką prośbę. Proszę nie używać słowa „trzynastka”, „czternastka”, bo to jest dodatkowe, jednorazowe świadczenie. Na to trzeba zwracać uwagę. To jest jednorazowe, dodatkowe świadczenie. Ludzie oczekują, że emerytury i renty będą szły w górę. Pan minister w niejednej wypowiedzi podawał informację, że tzw. głodowe renty i emerytury otrzymuje ponad 230 tys. osób. W 2015 r. również było bardzo dużo – 78 tys. osób. Za państwa rządów jest ponad 230 tys. W tej ustawie państwo proponują, aby zwaloryzować nie mniej niż 50 zł. W kampanii wyborczej państwo powiedzieli, że chcecie nie mniej niż 70 zł, stąd poprawka przyjęta przez Senat, zaproponowana przez Koalicję Obywatelską. I dziękuję pani przewodniczącej za rekomendację. Proszę jeszcze raz powtórzyć, że poprawki zostały zgłoszone przez Koalicję Obywatelską. Tak, jestem z tego dumny, bo mogę reprezentować Senat i Koalicję Obywatelską – nie mniej niż 70 zł. Taką rekomendację przedstawiam paniom i panom posłom. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie senatorze. Bardzo proszę pana ministra Stanisława Szweda o stanowisko rządu do tej poprawki.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, kilka słów wyjaśnienia, jeśli chodzi o waloryzację. Trzeba przypomnieć, jak kształtowana jest waloryzacja emerytur. W ubiegłym roku, gdy planowaliśmy waloryzację, przyjmowaliśmy wskaźnik inflacji, czyli waloryzacja plus wskaźnik wzrostu wynagrodzeń. Z tego wynikał poziom waloryzacji na poziomie 103,84% i taki przyjęliśmy wskaźnik, z danych którymi wtedy dysponowaliśmy, wprowadzając jednocześnie bezpiecznik, że w przypadku wyższej inflacji, która zawsze jest ogłaszana na początku lutego następnego roku, ten mechanizm będzie weryfikowany. Jednocześnie zaproponowaliśmy kwotę najniższej emerytury na poziomie 50 zł. W lutym okazało się, że wskaźnik wynosi 104,24%, czyli jest wyższy niż przewidywaliśmy, stąd najniższa emerytura automatycznie jest wyższa niż to, co planowaliśmy, na poziomie 1250,88 zł. Z tego tytułu są wyższe wskaźniki dotyczące waloryzacji. W budżecie państwa planowaliśmy waloryzację na poziomie 9,6 mld zł. Po zmianie wskaźnika waloryzacji, dzisiejsze środki, które przeznaczamy na waloryzację, to kwota 10,6 mld zł. Poprawka, którą zaproponował Senat, czyli 70 zł, spowodowałaby dodatkowy koszt na poziomie dodatkowego miliarda złotych, czyli od planowanego mielibyśmy dwa miliardy dodatkowych środków. Dzisiaj nie mamy takich środków w budżecie państwa, dlatego nie możemy przyjąć tej poprawki. Łączne środki, które przeznaczymy zarówno na trzynastą i czternastą emeryturę oraz waloryzację, w 2021 r. to jest kwota 35 mld zł.

Jeszcze jedna uwaga do wypowiedzi pana senatora, bo cały czas posługuje się terminem głodowej emerytury. Trzeba przypomnieć, że sytuacja osób, które mają niższe emerytury, wynika z prostej przyczyny. Po zmianach zasad funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych, po reformie w 1998 r., każdy, kto wpłacił nawet jedną składkę, może być objęty systemem emerytalnym. Kiedyś był wymagany odpowiedni staż emerytalny, czyli osoby, które nie miały stażu emerytalnego, nie były brane pod uwagę przy obliczaniu emerytur. Po zmianie systemu każdy jest uprawniony, nawet jeśli wpłacił jedną składkę do ZUS i ma odpowiedni wiek, może z tego skorzystać. Stąd pojawiają się nawet groszowe kwoty, jeśli chodzi o emerytury. Średnia wysokość emerytur, które nie spełniają warunku do nabycia najniższej emerytury – przy stażu dla kobiet 20 lat, dla mężczyzn 25 lat – jest 770 zł. Stąd przyrost, o którym mówi pan senator, wynika ze zmiany systemu, który wprowadzaliśmy w 1998 r. Wracając do poprawki, nie możemy jej poprzeć.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi do tej poprawki?

Legislator Jakub Krowiranda:

Pani przewodnicząca, poprawka ma charakter merytoryczno-legislacyjny. Nie mamy uwag.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki zgłoszonej przez senatorów Koalicji Obywatelskiej? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie, proszę o podanie wyniku. Głosowało 34 posłów – 14 było za, 19 przeciw, 1 osoba wstrzymała się od głosu. Poprawka została negatywnie zaopiniowana przez Wysoką Komisję.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Proponuję, aby sprawozdawcą Komisji była pani przewodnicząca Urszula Rusecka.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Wobec niezgłoszenia sprzeciwu stwierdzam, że Komisja wybrała moją osobę na sprawozdawcę Komisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Zamykam posiedzenie Komisji. Informuję, że zgodnie z uchwałą Sejmu z dnia 26 marca w sprawie zmiany regulaminu Sejmu urzędowym stwierdzeniem przebiegu obrad posiedzenia Komisji, odbytego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość, jest zapis audiowizualny.

Bardzo dziękuję i przypominam, że o godzinie 18.00 rozpoczynamy drugie posiedzenie Komisji.